

ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร
Information and Communication Technology Center
กรมประชาสัมพันธ์

การเผยแพร่องค์ความรู้โครงการองค์กรคุณธรรม ประจำปี ๒๕๖๗

ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

“การนำหลักธรรมศาสนาใช้ในการดำเนินชีวิตและการปฏิบัติงานให้มีความสุข”

“ความสุขในการทำงาน” หรือ กล่าวอีกนัยหนึ่ง คือ การสร้างบรรยากาศในการทำงานให้คนทำงานมีความสุขและผลงานมีประสิทธิภาพในลักษณะ “งานสัมฤทธิ์ ชีวิตรื่นรมย์” ในฐานะเมืองไทยเป็นเมืองพุทธประชาชนส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ แนวคิดการนำ “ธรรมะ” หรือ หลักธรรมของพระพุทธศาสนามาประยุกต์ใช้เพื่อสร้างบรรยากาศการทำงานที่พึงประสงค์ คือ งานสัมฤทธิ์ ชีวิตรื่นรมย์ ดังกล่าว โดยให้ความสำคัญกับชุด “ธรรมะ” ที่เกี่ยวข้องกับการทำหน้าที่ตามบทบาทของแต่ละคนที่เป็นอยู่ในหน่วยงานองค์กร คือ ผู้บริหาร ผู้ปฏิบัติงานผู้ได้บังคับบัญชา หรือ ผู้ร่วมงาน ทั้งนี้ เพื่อให้แต่ละคนรู้จัก “ทำหน้าที่” ตามบทบาทของตนได้อย่างถูกต้อง ชีวิตของผู้คนในหน่วยงาน/องค์กรก็จะมี ความหมาย และบรรยากาศในองค์กรก็จะเป็นมิตรและร่มเย็นเป็นสุขตลอดไป ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร จึงขอนำหลักธรรมศาสนาใช้ในการดำเนินชีวิตและการปฏิบัติงานให้มีความสุข ตามโครงการองค์กรคุณธรรม ประจำปี ๒๕๖๗ ได้แก่ ขรวาาสธรรม ๔ อิทธิบาท ๔ และสังคหวัตถุ ๔ ดังนี้

ขรวาาสธรรม 4

สัจจะ หมายถึง ความซื่อสัตย์ซื่อตรง การตั้งมั่นในความสัตย์ ปฏิบัติอย่างซื่อตรงยอมทำให้ผู้น้อมนำหลักธรรมสู่ชีวิตจะกลายเป็นผู้ที่ได้รับความนับถือ ได้รับความไว้วางใจทั้งจากเพื่อนร่วมงาน ตลอดจนถึงผู้คนที่อยู่รอบตัว อีกทั้งความซื่อสัตย์ไม่คดโกงนั้น ช่วยคุ้มครองให้พ้นจากข้อติคำครหาอันเป็นเหตุแห่งความล้มเหลวในหน้าที่การงานได้

ทมะ หมายถึง การข่มจิตข่มใจ การรู้จักระงับอารมณ์เมื่อมีความไม่พอใจเกิดขึ้น เป็นหลักธรรมที่สำคัญยิ่ง โดยเฉพาะเมื่อจำเป็นต้องอยู่ร่วมกับผู้อื่นหรือทำงานเป็นทีม การระงับข่มอารมณ์เกรี้ยวกราดก้าวร้าวนี้จะช่วยไม่เกิดความขุ่นข้องหมองใจกัน ทำให้สามารถอยู่ร่วมกันหรือทำงานร่วมกันได้โดยราบรื่นและประสบความสำเร็จ

ขันติ หมายถึง ความอดทนอดกลั้น เป็นหลักธรรมสำคัญต่อทุกความสำเร็จ เพราะไม่ว่าจะเป็นเรื่องหน้าที่การงาน การศึกษาเล่าเรียน หรือการประกอบกิจการใด อาจพบเจอกับปัญหาและความยากลำบาก การฝึกตนให้เป็น ผู้มีขันติจึงช่วยให้สามารถฝ่าฟันผ่านพ้นอุปสรรคต่าง ๆ และก้าวสู่ความสำเร็จได้ในที่สุด

จาคะ หมายถึง ความเสียสละ ความเสียสละนี้เป็นธรรมข้อสำคัญในการทำงาน โดยเฉพาะงานที่จำเป็นต้องทำร่วมกับผู้อื่น หากผู้ร่วมงานทุกคนต่างปราศจากความเสียสละ ไม่ลงทุนลงแรง ไม่ยอมปิดทองหลังพระบ้าง การงาน นั้นก็ย่อมบกพร่อง และคงประสบความสำเร็จโดยสมบูรณ์ไม่ได้

อิทธิบาท 4

ฉันทะ หมายถึง ความฝักใฝ่ ตั้งมั่น และมีกำลังใจในสิ่งที่ทำโดยไม่หะเยอหะยานจนเกินเหตุ ทำให้เป็นผู้ที่มีความกระตือรือร้น มีเรี่ยวกายแรงใจในการทำหน้าที่การงานอันจะนำมาซึ่งความสำเร็จได้

วิริยะ หมายถึง ความขยันหมั่นเพียร เป็นคุณสมบัติสำคัญของผู้ประสบความสำเร็จ ไม่ว่าจะทำกิจการใดก็ตามหากตั้งมั่นอยู่ในความขยันหมั่นเพียรด้วยจิตใจอันไม่ย่อท้อ ก็สามารถจะทำให้สิ่งที่ทำอยู่นั้นดำเนินไปได้อย่างราบรื่น แม้จะมีอุปสรรคผ่านเข้ามา ความเป็นผู้เพียบพร้อมในธรรมแห่งวิริยะนี้จะช่วยให้สามารถฝ่าฟันจนผ่านพ้นไปได้

จิตตะ หมายถึง สมาธิ ทำให้จิตใจจดจ่ออยู่กับสิ่งที่ทำหรือสิ่งที่คิด โดยไม่วกแวก กลุ่มกังวลอยู่กับเรื่องอื่น การจดจ่อในสิ่งที่ทำย่อมทำให้ผลงานที่เกิดขึ้นมีคุณภาพ เพราะเกิดมาจากการพิจารณาไตร่ตรองโดยถี่ถ้วนอย่างแท้จริง นอกจากนี้ จิตตะยังหมายถึงการไม่ละทิ้งต่อหน้าที่ ซึ่งก็สามารถอธิบายได้ในความหมายที่คล้ายคลึงกับสมาธินั่นเอง

วิมังสา หมายถึง ความมีปัญญาและเหตุผล ธรรมข้อนี้เป็นหลักสำคัญในการกระทำสิ่งทั้งปวง เพราะหาก ตั้งมั่นอยู่ในสติปัญญาและความมีเหตุผลแล้วก็ไม่ทำให้เกิดความผิดพลาดแม้จะต้องเผชิญกับปัญหา ก็สามารถแก้ไขได้ ด้วยความ สุขุม ตรงจุด จนปัญหานั้นบรรเทาเบาบางลง และสามารถมุ่งเดินไปสู่เป้าหมายได้โดยราบรื่น

สังคหวัตถุ 4

ทาน หมายถึง การให้ด้วยจิตใจอันพร้อมเสียสละ การให้นี้เป็นสิ่งสำคัญผูกใจผู้อื่นได้ เพราะจะช่วยให้ผู้รับได้ตระหนักถึงความเอื้อเฟื้อ ความไม่ตระหนี่ถี่เหนียวหรือเป็นผู้เห็นแก่ได้ และเกิดความนับถือในจิตใจอันเสียสละของผู้ให้

ปิยวาจา หมายถึง การพูดจาด้วยถ้อยคำอันไพเราะอ่อนหวาน การพูดจาด้วยถ้อยคำอันไพเราะอ่อนหวาน ย่อมทำให้ผู้ฟังรู้ไม่รู้สึกขุ่นข้องหมองใจ และนำมาสู่ความรู้สึกที่เป็นมิตรได้ นอกจากนี้ปิยวาจายังหมายถึงถ้อยคำที่ซื่อสัตย์ซื่อตรง มีความตรงไปตรงมาแต่ไม่ก้าวร้าวหยาบคาย การตั้งมั่นในคำสัตย์นี้ย่อมทำให้ผู้พูดได้รับความไว้วางใจ และเป็นที่ยินยอม

อัตถจริยา หมายถึง การสงเคราะห์หรือประพฤตินในทางที่เป็นประโยชน์ต่อผู้อื่นเป็นธรรมช่วยให้ผู้อื่นรับรู้และซาบซึ้งในความมีน้ำจิตน้ำใจ ทั้งยังพร้อมกลับมาเกื้อกูลต่อกันและกันเมื่อโอกาสมาถึง จึงจะช่วยให้ผู้ที่น้อมนำไปปฏิบัตินั้นประสบความสำเร็จได้โดยง่ายเพราะมีหมู่มิตรที่คอยเกื้อหนุนจนเจือซึ่งกันและกันโดยไม่ขาด

สมานัตตา หมายถึง การเป็นผู้มีความเสมอต้นเสมอปลาย มีจิตใจอันหนักแน่นไม่โลเล การตั้งมั่นในธรรมข้อนี้ ย่อมจะทำให้ผู้อื่นมีความไว้วางใจและพร้อมยกให้ผู้ปฏิบัตินั้นเป็นผู้นำได้โดยไม่รู้สึกขัดข้องกังขาจึงนับเป็นธรรมที่สำคัญอย่างยิ่งโดยเฉพาะสำหรับผู้ที่เป็นผู้นำ เป็นเจ้านาย หรือเป็นหัวหน้า ไม่ว่าจะในหน้าที่การงานใดก็ตาม

จากหลักธรรมทั้ง ๓ ประการที่กล่าวมาไม่ว่าจะเป็น ขรവാสนธรรม ๔ อิทธิบาท ๔ รวมถึงสังคหวัตถุ ๔ เมื่อพิจารณา ดูแล้วถือเป็นธรรมที่สามารถน้อมนำมาปฏิบัติในชีวิตตลอดจนหน้าที่การงานได้ ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ขอให้ทุกท่านหมั่นสำรวจตนเองและน้อมนำไปประยุกต์ปฏิบัติกันตามเหมาะสม ทั้งในหน้าที่การงานและชีวิตประจำวันหากนำไปประพฤติปฏิบัติเพียงเท่านี้ก็มั่นใจได้ว่าความสำเร็จย่อมเกิดขึ้นใน ไม่ช้าอย่างแน่นอน

